

The Holy See

**ΜΗΝΥΜΑ ΤΗΣ ΑΥΤΟΥ ΑΓΙΟΤΗΤΟΣ
ΤΟΥ ΠΑΠΑ ΒΕΝΕΔΙΚΤΟΥ ΙΣΤ΄
ΕΠΙ ΤΗ ΑΓΙΑ ΚΑΙ ΜΕΓΑΛΗ ΤΕΣΣΑΡΑΚΟΣΤΗ ΤΟΥ 2007**

«Όψονται εις ον εξεκέντησαν» (Ιω. 19:37)

Αγαπητοί Αδελφοί και Αδελφές!

«Όψονται εις ον εξεκέντησαν» (Ιω. 19:37). Τούτο είναι το βιβλικό θέμα, το οποίο φέτος οδηγεί τη σκέψη μας κατά την περίοδο της Τεσσαρακοστής. Είναι μία καλή περίοδος για να μάθουμε να παραμένουμε μαζί με τη Μαρία και τον Ιωάννη, τον αγαπημένο μαθητή, κοντά σ' Εκείνον ο οποίος επί του Σταυρού επισφράγισε, για ολόκληρη την ανθρωπότητα, τη θυσία της ζωής Του (πρβλ. Ιω. 19:25). Με μια πιο ένθερμη συμμετοχή ας κατευθύνουμε λοιπόν το βλέμμα μας, αυτές τις ημέρες της μετανοίας και της προσευχής, προς τον Εσταυρωμένο Χριστό, ο οποίος, πεθαίνοντας πάνω εις το Γολγοθά, μας απεκάλυψε την αγάπη του Θεού εις όλη της την πληρότητα. Στην Εγκύκλιο *Deus caritas est* (Ο Θεός αγάπη εστί), πραγματεύθηκα τούτο το θέμα της αγάπης, αναδεικνύοντας τις δύο θεμελιώδεις μορφές της, ως αγάπης και ως έρωτος.

Η αγάπη του Θεού: αγάπη και έρωσ

Ο όρος *αγάπη*, ο οποίος εμφανίζεται πολλές φορές εις την Καινή Διαθήκη, υποδηλώνει την αγάπη με αυτο-προσφορά εκ μέρους κάποιου, ο οποίος αποβλέπει αποκλειστικά στο καλό του άλλου. Η λέξη *έρωσ*, από την άλλη, δηλώνει την αγάπη κάποιου/-ας που επιθυμεί να κατέχει ό,τι του/της λείπει και ποθεί την ένωση με τον/την αγαπημένο/-η. *Αγάπη* είναι, αναμφιβόλως, εκείνη με την οποία μάς περιβάλλει ο Θεός. Μπορεί όμως άραγε ο άνθρωπος να προσφέρει προς τον Θεό κάτι καλό που Εκείνος δεν θα έχει ήδη; Ό,τι είναι και ό,τι έχει το ανθρώπινο πλάσμα, είναι δώρον εκ Θεού. Άρα το πλάσμα είναι εκείνο το οποίον έχει την ανάγκη του Θεού κατά πάντα. Όμως η αγάπη του Θεού είναι επίσης και *έρωσ*. Εις την Παλαιά Διαθήκη, ο Δημιουργός του σύμπαντος εκδηλώνει προς τον περιούσιο λαό, τον οποίο έχει επιλέξει ως δίκόν Του, μία προτίμηση η οποία υπερβαίνει κάθε ανθρώπινο κίνητρο. Ο Προφήτης Ωσηέ εκφράζει τούτο το θείο πάθος με τολμηρές εικόνες,

όπως η αγάπη ανδρός προς μία μοιχαλίδα γυναίκα (πρβλ. 3: 1-3). Από την πλευρά του, ο Ιεζεκιήλ, αναφερόμενος στη σχέση του Θεού με το λαό του Ισραήλ, δεν φοβάται να χρησιμοποιήσει δυνατή και παράφορη γλώσσα (πρβλ. 16:1-22). Αυτά τα βιβλικά κείμενα υποδηλώνουν ότι ο έρως είναι συστατικό της ίδιας της Καρδίας του Θεού: ο Παντοδύναμος αναμένει το «ναι» των πλασμάτων του, όπως ένας νέος νυμφίος το «ναι» της νύμφης του. Δυστυχώς, ήδη από τις αρχές της, η ανθρωπότητα, παραπλανημένη από τα ψεύδη του Κακού, απέρριψε την αγάπη του Θεού προς χάριν της ψευδαισθήσεως μιας αυτάρκειας η οποία είναι ανέφικτη (πρβλ. Γέν. 3: 1-7). Στραφείς προς τον εαυτόν του, ο Αδάμ απεμακρύνθη από εκείνη την πηγή της ζωής, η οποία είναι ο ίδιος ο Θεός, και έγινε ο πρώτος εξ εκείνων «όσοι φόβω θανάτου διά παντός του ζην ένοχοι ήσαν δουλείας» (Προς Εβρ. 2:15). Ο Θεός, ωστόσο, δεν παρητήθη. Αντιθέτως, το «όχι» του ανθρώπου ήταν η αποφασιστική ώθηση που Τον παρεκίνησε να εκδηλώσει την αγάπη Του σε όλη της τη λυτρωτική δύναμη.

Ο Σταυρός αποκαλύπτει την πληρότητα της αγάπης του Θεού

Στο μυστήριο ακριβώς του Σταυρού αποκαλύπτεται σε όλη της την πληρότητα η συγκλονιστική δύναμη του ελέους του Επουρανού Πατρός. Προκειμένου να ξανακερδίσει την αγάπη του πλάσματός Του, δέχθηκε να πληρώσει ένα πολύ υψηλό τίμημα: το Αίμα του Μονογενούς Του Υιού. Ο θάνατος, ο οποίος διά τον πρώτον Αδάμ ήτο σημείον άκρας μοναξιάς και αδυναμίας, μετεμορφώθη κατ' αυτό τον τρόπο στην υπέρτατη πράξη αγάπης και ελευθερίας του νέου Αδάμ. Θα μπορούσε λοιπόν κανείς άνετα να βεβαιώσει, μαζί με τον Άγιο Μάξιμο τον Ομολογητή, ότι ο Χριστός «*θεικώς, ιν' ούτως είπω, το πάσχειν έχων, εκούσιον γαρ*» (Περί διαφόρων αποριών των Αγίων Διονυσίου και Γρηγορίου, προς Θωμάν τον Ηγιασμένον, PG 91,1056). Επί του Σταυρού γίνεται έκδηλος ο έρως του Θεού προς ημάς. Ο έρως είναι πράγματι, σύμφωνα με την έκφραση του Ψευδο-Διονυσίου, η δύναμις εκείνη η οποία «*ουκ [εἶ] εαυτών είναι τους εραστάς, αλλά των ερωμένων*» (Περί θείων ονομάτων, IV,13: PG 3,712). Υπάρχει άραγε πιο «μανικός έρως» (N. Καβάσιλας, *Περί της εν Χριστώ ζωής*, 648) από εκείνον ο οποίος οδήγησε τον Υιό του Θεού να ενωθεί μαζί μας, ακόμη και μέχρι του σημείου να υποστεί τις συνέπειες των αδικημάτων μας σαν να ήσαν δικά του;

«Ον εξεκέντησαν»

Αγαπητοί αδελφοί και αδελφές, ας αντικρίσουμε τον Χριστό λογχισμένο επί του Σταυρού! Είναι η ανυπέρβλητη αποκάλυψη της αγάπης του Θεού, όπου έρως και αγάπη, είναι κάθε άλλο παρά αντίθετα: αλληλοφωτίζονται. Επάνω εις τον Σταυρόν, είναι ο ίδιος ο Θεός ο οποίος εκλιπαρεί την αγάπη του πλάσματός Του: Εκείνος είναι που διψά για την αγάπη του καθενός από εμάς. Ο Απόστολος Θωμάς ανεγνώρισε τον Ιησούν ως «*Κύριον και Θεόν*», όταν έθεσε το χέρι του επί της πληγής της πλευράς Του. Δεν αποτελεί έκπληξη το γεγονός ότι πολλοί εκ των αγίων βρήκαν εις την Καρδίαν του Ιησού την βαθύτερη έκφραση τούτου του μυστηρίου της αγάπης. Θα μπορούσε κανείς δικαίως να πει ότι η αποκάλυψη του έρωτος του Θεού προς τον άνθρωπο είναι, εις την πραγματικότητα, η υπέρτατη έκφραση της αγάπης του. Εν πάση αληθεία, μόνον η αγάπη εκείνη η

οποία ενώνει την αυτόβουλη δωρεά του εαυτού κάποιου και τον ένθερμο πόθο για αμοιβαιότητα εμπνέει χαρά που αλαφρώνει ακόμη και το βαρύτερο άχθος. Ο Ιησούς είπε: «καγώ εάν υψωθώ εκ της γης, πάντας ελκύσω προς εμαυτόν» (Ιω. 12:32). Η ανταπόκριση την οποία ο Κύριος ενθέρμως ποθεί από εμάς είναι, πάνω από όλα, να καλωσορίσωμε την αγάπη Του και να επιτρέψουμε στους εαυτούς μας να ελκυσθούν προς Αυτόν. Η αποδοχή της αγάπης Του δεν είναι, ωστόσο, αρκετή. Χρειάζεται να ανταποκριθούμε σε μία τέτοια αγάπη και να αφοσιωθούμε στην κοινοποίησή της και εις τους άλλους. Ο Χριστός «με ελκύει προς Αυτόν» ούτως ώστε να ενωθεί μαζί μου και να μάθω να αγαπώ τους αδελφούς μου με την δική Του αγάπη.

Αίμα και ύδωρ

«Όψονται εις ον εξεκένησαν». Ας αντικρίσουμε με εμπιστοσύνη την λογισμένη πλευρά του Ιησού, από την οποία ρέουν «αίμα και ύδωρ» (Ιω. 19:34)! Οι Πατέρες της Εκκλησίας εθεώρησαν τα στοιχεία αυτά σύμβολα των Ιερών Μυστηρίων του Βαπτίσματος και της Θείας Ευχαριστίας. Μέσω του ύδατος του Βαπτίσματος, χάρις εις την επενέργεια του Αγίου Πνεύματος, μας δίδεται πρόσβαση εις την οικειότητα της Τριαδικής αγάπης. Κατά την διαδρομή της Τεσσαρακοστής, εις ανάμνησιν της Βαπτίσεώς μας, παρακινούμεθα να εξέλθουμε από τους εαυτούς μας, προκειμένου να ανοιχθούμε και να αφεθούμε με εμπιστοσύνη στον φιλεύσπλαγχο εναγκαλισμό του Πατρός (πρβλ. Αγίου Ιωάννου του Χρυσοστόμου, *Κατηχήσεις*, 3, 14 κ.εξ.). Το Αίμα, σύμβολο της αγάπης του Καλού Ποιμένος, κυλά μέσα μας, ιδίως κατά το Μυστήριο της Θείας Ευχαριστίας: «*Η Θεία Ευχαριστία μάς ελκύει προς την πράξη αυτο-προσφοράς του Ιησού ... εισερχόμεθα εις την ίδια την δυναμική τής αυτο-προσκομιδής Του*» (Εγκύκλιος *Deus caritas est*, παράγρ. 13). Ας βιώσωμε, λοιπόν, την Αγία και Μεγάλη Τεσσαρακοστή ως ένα «Ευχαριστιακό» χρονικό διάστημα κατά το οποίο, καλωσορίζοντας την αγάπη του Ιησού, μαθαίνουμε να τη διαδίδουμε γύρω μας, με την κάθε λέξη και την κάθε πράξη. Η ενατένισις Εκείνου «ον εξεκένησαν» μας ωθεί κατ' αυτό τον τρόπο να ανοίξωμε τις καρδιές μας προς τους άλλους, αναγνωρίζοντας τα πλήγματα τα οποία καταφέρονται κατά της αξιοπρεπείας του ανθρωπίνου προσώπου· μας ωθεί, ιδίως, να αγωνισθούμε εναντίον κάθε μορφής περιφρονήσεως της ζωής, κάθε μορφής εκμεταλλεύσεως του ανθρώπου και να ανακουφίσωμε τις τραγωδίες της μοναξιάς και εγκαταλείψεως τόσο πολλών ανθρώπων. Είθε η Αγία και Μεγάλη Τεσσαρακοστή να είναι διά κάθε Χριστιανόν μία ανανεουμένη εμπειρία της αγάπης του Θεού, η οποία μας δίδεται εν τω Χριστώ, μιας αγάπης, την οποίαν καθ' εκάστην ημέραν πρέπει και ημείς, με την σειρά μας, να «επαναποδίδωμε» εις τον πλησίον μας, ιδίως εις εκείνον ο οποίος υποφέρει περισσότερο και ευρίσκεται σε ανάγκη. Μόνο κατ' αυτόν τον τρόπον θα είμεθα εις θέσιν να μετάσχωμε πλήρως της χαράς του Πάσχα. Είθε η Παρθένος Μαρία, η Μήτηρ της Καλής Αγάπης, να σας οδηγεί κατ' αυτήν την πορείαν της Τεσσαρακοστής, πορείαν αυθεντικής μεταστροφής προς την αγάπη του Χριστού. Σας εύχομαι, αγαπητοί αδελφοί και αδελφές, μίαν καρποφόρον πορείαν Τεσσαρακοστής, επιδαφιλεύων με αγάπην επί πάντας υμάς όλως ιδιαίτεραν Αποστολικήν Ευλογίαν.

Εκ του Βατικανού, 21 Νοεμβρίου 2006

BENEDICTUS PP. XVI

[Translation into Greek by Dr Nikolaos C. Petropoulos, M.St., D.Phil. {Oxon.}]

© Copyright 2006 - Libreria Editrice Vaticana

Copyright © Dicastero per la Comunicazione - Libreria Editrice Vaticana